

Sveriges Lantbruksuniversitet
Box 7070
750 07 Uppsala

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Per-Gunnar Rosengren
08-563 088 16
per-gunnar.rosengren@hsv.se
BESLUT

2009-10-14
Reg.nr 83-3564-09

Ansökan om andra krav samt alternativt urval för utbildning som leder till hippologexamen vid Sveriges Lantbruksuniversitet

Ärendet

Sveriges Lantbruksuniversitet ansökte den 22 juni 2009 om att få använda andra krav för utbildningen till hippologexamen från och med höstterminen 2010. Högskoleverket har fastställt områdesbehörighet nummer 15 för hippologoexamen. Sveriges Lantbruksuniversitet ansöker om att dessutom få ställa krav på sex månaders yrkeserfarenhet samt godkänt antagningsprov för behörighet. Programmet ger utbildning för hästnäringen med inriktning mot stallchef, ridlärare och för travsport.

Lärosätets motivering

Styrelsen för Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) har beslutat att förlänga hippologutbildningen från ett tvåårigt till ett treårigt program som leder till en kandidatexamen från och med höstterminen 2010. Programmet kommer att ha olika inriktningar och förbereder för professionell verksamhet med rid-, trav- och islandshästar som kan innefatta ridskoleverksamhet, stallchefska, hästutbildning, tävlingshästars prestationer, hälsa och hållbarhet samt ridning, körning, instruktörskap och företagande.

Yrkeserfarenhet

I det nuvarande tvååriga programmet är yrkeserfarenhet ett behörighetskrav och det kravet har funnits sedan starten 1994.

SLU anser att relevant yrkeserfarenhet är en förutsättning för att kunna bedriva utbildningen på den nivå som behövs för studenternas framtida yrkesutövning. Undervisningen baseras på studenternas praktiska erfarenheter. Lärarnas erfarenhet är också att undervisningen inte kan bedrivas på tillräckligt hög nivå om studenterna saknar praktisk erfarenhet. Yrkeserfarenheten skapar en förtrogenhet med fackuttryck, en vana att tänka i termer av professionell verksamhet samt i ansvars- och säkerhetsfrågor. Detta är viktigt, enligt SLU eftersom många

hästintresserade enbart har erfarenhet från hobbyverksamhet i liten skala. SLU anser även att den erfarenhet som uppnås inom gymnasieskolan, oftast från utbildningar inom naturbruksprogrammet, inte går att jämföra med erfarenhet från en arbetsplats eftersom de förra nästan alltid handlar om korta tidsperioder.

SLU ansöker därför om ett behörighetskrav på minst 6 månaders yrkeserfarenhet, praktik eller eget företagande i professionell hästverksamhet. Kravet innebär heltidsverksamhet baserat på en arbetstid om minst 38 timmar i veckan. Om den sökande har arbetat t.ex. halvtid krävs på motsvarande sätt 12 månaders yrkeserfarenhet. Vid timanställning räknas den genomsnittliga anställningstiden ut och vid praktik krävs att praktiken på varje plats omfattat minst 2 månader. Praktiken ska vara förlag till verksamhet med professionell hästhållning.

Godkänt antagningsprov

För antagning till det tvååriga programmet används ett antagningsprov. Provet används för behörighet men också för urval. SLU ansöker om att även i fortsättningen få använda ett antagningsprov för den treåriga utbildningen. Avsikten med provet är att bedöma om de sökande har den färdighet som krävs för utbildningen. Det prov som används idag till det tvååriga programmet kommer att förändras. Bland annat slopas intervjun, kunskapsprovet och det fysiska testet i urvalet till den treåriga utbildningen.

De sökande till utbildningen kommer att provas i huvudsakligen ridning eller körning och häst vid hand. Proven syftar till att bedöma den sökandes förmåga att rida eller köra samt iordningsställa och visa upp en obekant häst. Syftet är att pröva om de sökande har en god förmåga att hantera hästar, vilket krävs för att nå upp till de lärandemål som satts upp för utbildningen. Proven bedöms av två lärare inom hippologutbildningen och en extern expert med internationell domarerfarenhet. Bedömare har stor erfarenhet. De sökande genomför proven med hästar som tillhandahålls av utbildningen.

För *inriktning ridhäst* ska den sökande vara godkänd i hoppningsprov och dressyrprov. Den sökande ska även vara godkänd i provet häst vid hand. Maxpoäng är 10 för hoppningsprov, 10 för dressyr och 10 för häst vid hand, totalt 30 poäng. För godkänt prov krävs minst 5 poäng på vardera delprov och lägst totalt 15 poäng.

För *inriktning travhäst* ska den sökande vara godkänd i utseleks- och körprov med liknande uppläggning och poängsättning som ridprovet (ovan) samt i provet häst vid hand. Poängsättning och behörighetsgränser är desamma som för inriktning ridhäst.

För *inriktning islandshäst* krävs godkänt resultat i ridprovets två delar samt i provet häst vid hand. Hoppning och dressyr ingår ej för islandshäst. Poängsättning och behörighetsgränser är desamma som för inriktning ridhäst.

Högskoleverkets bedömning

De behörighetskrav som får ställas för en utbildning på grundläggande nivå som riktar sig till nybörjare, ska enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen (1993:100) vara *helt nödvändiga* för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Högskoleverket får enligt 7 kap. 11 § högskoleförordningen bevilja en ansökan om andra krav än de som följer av de fastställda standardbehörigheterna eller områdesbehörigheterna om det finns särskilda skäl. Högskoleverket fastställde den 11 december 2007 de områdesbehörigheter (HSVFS 2007:8) som ska tillämpas från och med höstterminen 2010. För utbildningar som leder till en yrkesexamen har verket fastställt vilka områdesbehörigheter som ska användas och för utbildningar som leder till en generell examen ska lärosätena välja en av de 17 områdesbehörigheterna.

Från och med höstterminen 2010 ska Sveriges Lantbruksuniversitet även tillämpa områdesbehörigheterna för utbildningar som leder till en yrkesexamen enligt förordningen för Sveriges Lantbruksuniversitet (1993:221). Enligt 5 kap. 2e § samma förordning får SLU fatta beslut om användningen av andra särskilda prov än högskoleprovet för urval. I det här fallet ansöker SLU om att få använda ett prov både för behörighet och urval. När provet används för behörighet krävs beslut av Högskoleverket enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen men för provets funktion i urvalet fattar SLU beslut. För övriga krav för särskild behörighet fattar Högskoleverket beslut enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen.

Regeringen skriver i *Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet* (prop. 2006/07:107) att kunskaper och erfarenheter som har förvärvats via t.ex. arbetslivet kan ge en god grund för att tillgodogöra sig högre utbildning. När det gäller vilka typer av kunskaper och erfarenheter från arbetslivet som kan komma ifråga som behörighetskrav, framför regeringen följande:

Regeringen anser dock inte att arbetslivserfarenhet per automatik ska ge behörighet till högre utbildning. Arbetslivserfarenheten skall vara relevant för utbildningen. Detta avgörs genom individuell prövning av kompetensen från högskolans sida. (s. 16)

Högskoleverket anser att hippologutbildningens särskilda karaktär utgör skäl enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen att kräva 6 månaders yrkeserfarenhet samt godkänt antagningsprov enligt beskrivningen ovan.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket medger enligt 7 kap. 11 § högskoleförordningen att Sveriges Lantbruksuniversitet får använda minst 6 månaders yrkeserfarenhet samt godkänt resultat från antagningsprov som behörighetskrav för antagning till hippologutbildningen.

Tillståndet gäller från och med antagningen till höstterminen 2010 till och med höstterminen 2013. Högskoleverket förutsätter att SLU tydligt informerar de sökande om provet och hur bedömningen görs, vilken poängsättning som tillämpas och vad som krävs för att uppnå ett resultat som ger behörighet. I informationen till studenterna ska även framgå vilken områdesbehörighet som SLU avser att tillämpa för utbildningen. I samband med att SLU ansöker om förlängt tillstånd måste universitetet lämna in en uppföljning till Högskoleverket som beskriver vad behörighetskraven har betytt för utbildningen och för studenternas förmåga att genomföra utbildningen. Av redovisningen ska även framgå antal sökande samt hur många som är behöriga efter behörighetsprövning per inriktning samt hur många som antagits. I samband med detta kan Högskoleverket pröva frågan om ett nytt tillstånd.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av Per Gunnar Rosengren, utredare.

Leif Strandberg

Per Gunnar Rosengren